

dette Forslag berørte et indre Anliggende, maatte jeg have forandret min Mening fra sidst af; det er nu en meget let Slutning at gjøre, men den mangler det hele Støttepunkt, hvorfra den ærede Ordfører gaager ud, idet jeg aldeles ikke kan indrømme, at det foreliggende Forslag under Nr. 45 berører Kirkens indre Anliggender. Dette er den Betragtning, som har gjort sig gjældende for mig, og den er allerede forsvaret af den ærede sidste Taler; jeg maa lægge til, at ved Kirkens indre Anliggender kan efter min Formenting blot tænkes paa Kirkens Lære, Kirkens Ritus og Alt hvad dermed staaer i Forbindelse, men ingenlunde paa, hvorvidt Kirken selv kunde binde sine enkelte Medlemmer til en enkelt bestemt Præst i Kirken eller ikke. Det er saameget mere urigtigt efter min Mening at antage dette, som Staten aabenbart ikke kan indrømme Kirken Ret hertil, selv om Kirken vilde tiltage sig en saadan Ret. Der som Kirken her i dette Punkt skulde have fuld og fri Raadighed, saa vilde en Majoritet af Menighedens Medlemmer i lidet over Halvdelen af Folketirkens Sogne have det i sin Magt at tvinge hele den øvrige Deel til at betjene sig af de bestemte Præster, som denne Majoritet vilde give dem, og da Staten, som den ærede Cultusminister meget rigtigt tidligere har gjort opmærksom paa, understøtter Folketirken, saa har den derved en Forpligtelse og en Ret til at paasee, at Kirkens Repræsentation ikke saaledes tyranniserer det enkelte Medlem. Dertil kommer tillige, at, dersom man vilde gjøre den anførte Paastand gjældende, uagtet man nu kan, ved at give 18 Rbd. 3 Mk., faae denne Frihed, saa maatte man sige, at selv derved foregreb man Kirkens Bestemmelse; den Frihed, som bestaaer med Hensyn til Sognebaandet i Kjøbenhavn, kan jo ogsaa siges at foregribe hvad Kirken engang vil komme til at bestemme, men man tænker ikke paa at have den Frihed til at søge hvilken Præst man vil, eller den Afgang, der haves til at faae den ved Bevilling for 18 Rbd; og den Afgang maatte dog spærres, naar den Betragtning var rigtig, at man derved greb ind i Kirkens indre Anliggende. Angaaende den anden Ytring af mig, som den ærede Ordfører gjorde opmærksom paa, da kan

jeg endnu meget mindre see hvad han derved vilde bevise, thi der staaer: „naar Folketirkens Forsatning er ordnet ved Lov, og en kirkelig Synode er valgt, skulle vi rigtignok respectere den“; det er jo vist, naar den er valgt, men den er ikke valgt; jeg siger, naar Folketirkens Forsatning er ordnet ved Lov, og en Kirkeforsamling, en Kirkebestyrelse, en Kirkesynode efter denne Lov er indtraadt, saa skal man respectere den; men det kan ikke siges, at man modsiges sig selv ved at paastaae, at man ikke kan respectere den, naar den ikke findes, medens man skal respectere den, naar den findes. Med Hensyn til det paagjældende Forslag under Nr. 45 skal jeg ganske overlade det til den ærede Ordførers velvillige Opmærksomhed; det er nærmest stillet i Geistlighedens Interesse, og, forsaavidt Geistligheden ikke skulde ønske sig denne Frihed, saa kan der fra Menighedens Side ikke være Synderligt imod, at den heller ikke bliver given; jeg skal altsaa ikke sige et eneste Ord til Forsvar for den.

Ordføreren: Jeg troer dog, at det tilstrækkelig fremgaaer af de af mig fremførte Ytringer, at den ærede Taler ved Sagens 1ste Behandling har forstaaet § 80 paa en anden Maade end nu (Ja! Nei!); det fremgaaer deraf, at han anseer det som en naturlig Følge af Kirkens Forsatnings Ordning, at man faaer en Kirkebestyrelse, Kirkesynode eller hvad det bliver, at man faaer derved noget, hvorved virkelig Kirkens Forhold i det Hele undergaaer en væsentlig Forandring. De Ord, som den ærede Rigsdagsmand for at styrke sin Paastand anførte af vor ærede Formand, blev af ham fortolket ligesaa urigtigt som selve § 80, thi fordi der deri er sagt, at Forsatningen ikke var noget evigt, derfor er der ikke sagt, at „Forsatning“ skulde være eenslydende med „Anliggende.“ Der er ikke nogen Forsatning, som i og for sig kan siges at være evig, idetmindste udgiver den nærværende Forsatning sig ikke derfor; der kan meget godt foretages Forandringer i Forsatningen, ligesom de, der kjende Grundloven, vide at selve Grundloven forudsætter, at der kan skee Forandringer i den, og altsaa kan der ogsaa skee Forandring i Kirkeforsatningen. Hvad nu angaaer, hvorvidt denne Bestemmelse skulde gribe